

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
"Όργανο óμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Άθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713
2103212107 - 6986985900
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 54ο - ΤΕΥΧΟΣ 543 ●
● ΙΟΥΝΙΟΣ 2010 ●

● «Ίδε ó άμνός του Θεού ό αίρων τήν άμαρτίαν του κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

Τό σπουδαιότερο όνομα

Είμαι χριστιανός! Αυτό προσδιορίζει τήν πνευματική μας ταυτότητα. Προσδιορίζει τήν πατρίδα μας τήν ούράνιο. Έντοπίζει τό χώρο, στον όποιον ανήκουμε, τήν Έκκλησία. «Χριστιανός»! Τό σπουδαιότερο όνομα. Θυμίζει τό «ύπέρ πán όνομα» (Φιλιπ. β' 9), τό «Ίησοϋς Χριστός». Τό «Χριστιανός» όχι άπλώς θυμίζει, αλλά γεννήθηκε άπ' τό όνομα «Χριστός».

● Άν όλοι οι λαοί ήσαν άληθινά χριστιανικοί, κανένα πρόβλημα σννυπάργεως δέν θά ύπήρχε. Άνάμεσα στους Γαλιλαίους, τούς Ίουδαίους, τούς Σαμαρείτες ύπήρχε άσπονδο μίσος. Όταν όμως πίστεψαν άνθρωποι άπό τά μέρη αυτά στον Κύριο, άμέσως έγιναν άδελφοί. Η ειρηνική συνύπαρξις ήρθε ως φυσική συνέπεια (Πράξ. θ' 31).

● Τό όνομα Χριστιανός δέν καταργεί τά σύνορα. Η άγάπη υπερίπταται τών συνόρων, χωρίς νά εξαφανίζει τά σύνορα, δηλαδή, τίς ιδιαιτερότητες τών λαών.

● Τό όνομα Χριστιανός πρωτακούστηκε στην Άντιόχεια (Πράξ. ια' 26). Στο πρόσωπο τών πιστών καθρεφτιζόταν τόσο έντονα ό Χριστός, ώστε οι άλλοι, βλέποντάς τους, τούς απέκάλεσαν Χριστιανούς. Χλευαστικός τίτλος, «παρατσούκλι», στην άρχή. Ός τιμητικό τό έξέλαβαν οι ίδιοι.

Καθιερώθηκε στους αιώνες. Και σημαίνει τον άνθρωπο, πού όλοκληρωτικά είναι άφιερωμένος στό Χριστό.

Κανένας άπιστος δέν θά ύπήρχε, αν ήμασταν έμείς σωστοί χριστιανοί. Τό τονίζει ό ιερός Χρυσόστομος: «Διά τουτο ήμās είασεν ό Θεός, ίνα ως φωστήρες ώμεν, ίνα διδάσκαλοι τών άλλων καταστώμεν, ίνα ως ζύμη γενώμεθα, ίνα ως άγγελοι μετά τών ανθρώπων περιπολώμεν... Ουδείς αν ήν Έλλην εί ήμείς ήμεν Χριστιανοί, ως δεί. Εί τά του Χριστού έφυλάττομεν, εί ήδικούμεθα, εί λουδορούμενοι εύλογούμεν, εί κακώς πάσχοντες εύηργετούμεν, ουδείς ούτω θηρίον ήν, ως μή έπιδραμείν τή εύσεβεία, εί παρά πάντων ταύτα έγίνετο» (Ε.Π.Ε 23,284). Μετάφρασις:

Γι' αυτό μᾶς ἄφησε ὁ Θεός στή γῆ: Γιά νά λάμπουμε μέ τή ζωή μας. Γιά νά γινώμαστε δάσκαλοι τῆς ἀρετῆς. Γιά νά μαστε ἡ ζύμη τοῦ νέου κόσμου. Γιά νά περπατάμε σάν ἄγγελοι ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Κανένας εἰδωλολάτρης (ἢ αἰρετικός) δέν θά ὑπῆρχε, ἂν ἐμεῖς ἤμασταν χριστιανοί, ὅπως πρέπει. *Ἄν ἐφαρμόζαμε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ. *Ἄν μᾶς ἀδικούσαν καί μᾶς ἔβριζαν κι ἐμεῖς ἀγαπούσαμε τοὺς ἐχθροὺς μας. *Ἄν μᾶς κακοποιοῦσαν κι ἐμεῖς εὐεργετούσαμε τοὺς ἀντιδίκους. Τότε κανεῖς δέν θάταν τόσο θηρίο, ὥστε νά ὀρμᾶ ἐνάντια στήν ἀλήθεια.

**Ὁχι μισοὶ χριστιανοί*

Λεγόμαστε Χριστιανοί. Ἄλλ' ὁ χριστιανισμός μας δέν εἶναι συνήθως ὀλόκληρος. Εἶναι μισός. Μισοὶ στόν κόσμο καί μισοὶ στό Χριστό.

● Φανταστήτε ἅγιο Ποτήριο, πού τίς Κυριακές χρησιμοποιεῖται γιά τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ καί τίς ἄλλες μέρες δίνεται γιά κοινή χρῆσι!

Τό ἅγιο Ποτήριο εἶναι ἀποκλειστικά ἀφιερωμένο στό Χριστό καί τήν Ἐκκλησία.

Καί ὅμως! Οἱ σημερινοὶ χριστιανοί, πού, ὑποτίθεται, εἶμαστε ἐμφυχα ἅγια ποτήρια, σκεύη ἐκλογῆς, δοχεῖα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶμαστε κυριακάτικοι μόνο. Μερικοὶ τῆς μιᾶς ὥρας τήν ἐβδομάδα. Οἱ περισσότεροι δέ κατανοοῦν χριστιανοί τοῦ Πάσχα καί τῶν Χριστουγέννων, «χριστιανοὶ τῆς λαμπαδούρας»!

● Μοιάζουμε μέ τοὺς κομηῆτες, πού ἐμφανίζονται κατὰ ἀραιὰ διαστήματα κι ὕστερα ἐξαφανίζονται. Ὁ Χριστός δέν μᾶς θέλει κομηῆτες. Μᾶς θέλει συνεχεῖς κομιστές τοῦ χριστιανικοῦ ἤθους. Μᾶς θέλει ἄστρα στό πνευματικό στερέωμα. Μᾶς θέλει ὀλόκληρους χριστιανούς.

*Ὁφείλουμε νά διαλέξουμε: Ἦ, ἢ! Ἦ θ' ἀνήκουμε στό κράτος τῆς βασιλείας Του, ἔστω καί μέ παραβάσεις, ἢ θ' ἀνήκουμε στόν κόσμο. Μισός στόν κόσμο καί μισός στό Χριστό, σημαίνει, ὅτι ὑποτιμᾶς τό Χριστό, ὅτι τοποθετεῖς τό Χριστό στήν ἴδια μοῖρα μέ τό Διάβολο καί τόν κόσμο.

● Ὁ ἱερός Χρυσόστομος, μιλώντας γιά τοὺς ἐξ ἡμισείας χριστιανούς, λέει: «*Ποῖαν ἐξεις συγγνώμην, Χριστιανός ὢν ἐξ ἡμισείας;*» (Ε.Π.Ε. 34,116). Μετάφρασις: Πῶς θά συγχωρηθῆς, ἂν εἶσαι μισός χριστιανός;

● Ὁ Μέγας Βασίλειος, μιλάει γιά τό Χριστό, πού δέν μοιράζεται: «*Ὅλον σεαυτὸν μετάθεσ ἐπὶ τόν Κύριον, ἐπίδος σεαυτοῦ τήν ὀνομασίαν, καταγράφητι μετά τῆς Ἐκκλησίας...* Ἀπογράφητι ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ, ἵνα μεταγραφῆς εἰς τήν ἄνω. Μάθε, διδάχθητι εὐαγγελικὴν πολιτείαν, ὀφθαλμῶν ἀκρίβειαν, γλώσσης ἐγκράτειαν, σώματος δουλαγωγίαν, φρόνημα ταπεινόν, ἐννοίας καθαρότητα, ὀργῆς ἀφανισμόν. Ἀγαρευόμενος προστίθει, ἀποστερούμενος μὴ δικάζου, μισούμενος ἀγάπα, διωκόμενος ἀνέχου, βλασφημούμενος παρακάλει. Νεκρώθητι τῇ ἁμαρτία, συσταυρώθητι τῷ Χριστῷ, ὄλην τήν ἀγάπην μετάθεσ ἐπὶ τόν Κύριον» (Ε.Π.Ε. 6,272). Μετάφρασις: Νά μεταθέσης ὀλόκληρο τόν ἑαυτό σου στόν Κύριο. Δῶσε τό ὄνομά σου (κατά τή βάπτισι) στόν ἑαυτό σου. Γράψου στόν κατάλογο τῆς Ἐκκλησίας... Νά γραφῆς στό βιβλίο τῆς Ἐκκλησίας, γιά νά μεταγραφῆς στό βιβλίο τοῦ οὐρανοῦ. Νά μάθης καλά τήν εὐαγγελικὴν πολιτείαν, δηλαδή, προσοχή στά μάτια, ἐγκράτεια στή γλώσσα, χαλιναγώγησι στό σῶμα, ταπεινοφροσύνη, καθαρότητα στό νοῦ, ἐξαφάνισι τῆς ὀργῆς. Ὅταν σοῦ ζητᾶνε ἓνα καλό, νά κάνης μεγαλύτερο. Ὅταν σέ ἀδικοῦν, νά μὴ τρέχης στά δικαστήρια. Ὅταν μισῆσαι, ν' ἀγαπᾶς. Ὅταν διώκεσαι, νά ὑπομένης. Ὅταν βρίζεσαι, νά προσεύχεσαι γιά τόν ὑβριστή. Νά εἶσαι νεκρός γιά τήν ἁμαρτία. Νά συσταυρωθῆς μέ τό Χριστό. Ὁλόκληρη τήν ἀγάπη σου δῶσε στόν Κύριο.

Κάθε μέρα ὁ Χριστός

*Ὁχι μισοί, ἀλλ' ὀλόκληροι χριστιανοί. Ὅλη τή μέρα χριστιανοί. Σ' ὄλη τή ζωή μας χριστιανοί. Καθ' ὀλοκληρίαν χριστιανοί. Γιατί;

● Διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὀλόκληρο-

ρος δόθηκε για μᾶς. Είναι τό πλήρωμα. Δέν ὑπάρχει κενό οὔτε στή Θεότητά Του, ἀφοῦ εἶναι ὁλος ὁ Θεός, ὁ τέλειος Θεός. Οὔτε στήν ἀνθρωπότητά Του, ἀφοῦ εἶναι ὁλος ὁ ἄνθρωπος, ὁ τέλειος ἄνθρωπος. Οὔτε ὡς Θεά ἄνθρωπος ἔχει κενό, ἀφοῦ στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «κατοικεῖ πᾶν τό πλήρωμα τῆς Θεότητος σωματικῶς» (Κολασ. β' 9). Οὔτε στήν ἀγάπη, ἀφοῦ προσφέρει ὅλη τήν ἀγάπη Του «ἐκέκνωσεν ἑαυτόν» (Φιλιπ. β' 9).

Δέν ὑπάρχουν «κρατούμενα».

- Γεμίζει τά σύμπαντα μέ τήν παρουσία Του.

- Γεμίζει ὅλο τό χρόνο μέ τήν εὐλογία Του.

- Ὁ Χριστός δέν εἶναι ὁ ἕκτακτος χρονικά ἐπισκέπτης. Εἶναι ὁ ἕκτακτος, οὐσιαστικά, ὁ Σωτήρας. Τό ἐκλεκτότερο Πρόσωπο.

Ὁ Χριστός εἶναι καί τό δικό μας πλήρωμα. Γεμᾶτοι ἀπό Χριστό ἄς εἴμαστε. Γεμᾶτοι ὁ χρόνος μας ἀπό Χριστό. «Ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι» (Κολασ. β' 10).

- Ἐμεῖς θέλουμε λίγο Χριστό καί πολύ κόσμο. Θέλουμε ἐκτάκτως τό Χριστό γιά τά ἕκτακτα περιστατικά τῆς ζωῆς μας. Ἄλλ' ὁ Χριστός πρέπει νά ναι τό πᾶν γιά μᾶς, ὅπως τό νερό γιά τό ψάρι εἶναι τό πᾶν. «Ἐν αὐτῷ ζῶμεν καί κινούμεθα καί ἐσμέν» (Πράξ. ιζ' 28). Κι ἂν κάποτε κάνουμε κάποιο ἀνοιγμα πρὸς τό ἔξω, ὅπως τό ψάρι, πού πηδᾷ λίγο ἔξω ἀπ' τή θάλασσα, ὁμως εἴμαστε γεμᾶτοι Χριστό.

Ἐπιτυχία τοῦ Διαβόλου: Βρίσκει κάποιο κενό στή ζωῆ μας. Λίγο χώρο τῆς καρδιάς μας χωρίς Χριστό. Λίγο τόπο τῆς διανοίας μας χωρίς Χριστό. Λίγο χρόνο τῆς ζωῆς μας χωρίς Χριστό. Ἔστω μιά μέρα. Ἔστω λίγη ὥρα.

Στήν Ἀσσυρία -λέει ὁ μῦθος- ἡ βασίλισσα Σεμίραμις ζήτησε ἀπ' τό βασιλιά σύζυγό της μικρή, ὅπως ἔλεγε, χάρι:

—Μιά μόνο μέρα ἄσε με νά βασιλεύω.

Τῆς ἔκανε τό χατήρι. Στή μιά ἡμέρα ἕνα διάταγμα μόνο ἐξέδωκε:

—Ν' ἀποκεφαλίστῃ ὁ βασιλιάς!»!

Γιά μᾶς δέν εἶναι μῦθος. Πρόκειται γιά

πραγική πραγματικότητα. Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ ἀπαιτητική βασίλισσα:

—Μιά μόνο μέρα! Μιά μόνο ὥρα! Μιά μόνο φορά ἄφησέ με νά κυβερνήσω!

Ἄρκει μιά ὥρα, γιά νά γίνη τό κακό.

Καμμιά ὑποχώρησις. Ὁ Χριστός νά εἶναι διαρκῶς βασιλιάς τῆς ζωῆς μας. Κάθε μέρα καί ὅλη τή μέρα χριστιανοί!

Ἄν ρωτήσουμε τό Χριστό, πόσο θέλει νά Τόν ἀγαπάμε, θά ἀπαντήσῃ: 100%.

Ἄν ρωτήσουμε τό Διάβολο, ὁ παμπόνηρος θά φανῇ... ὀλιγαρκής!

—Μοῦ φτάνει καί 5%. Δόστε στό Θεό τό 95%. Ἀφήστε σέ μένα μόνο τό 5%!

Ἀπόλυτος ὁ Ἰησοῦς, ὀλιγαρκής ὁ Διάβολος.

- Χωρίς ἀπόλυτο Χριστό δέν σωζόμαστε, ἐνῶ καί μέ λίγο Διάβολο χανόμαστε.

- Ὁ Διάβολος τό 5% θά τό κάνη 10%. Καί σιγά-σιγά θά τό φθάσῃ στό 100%. Θά κάνη πλήρη κατάληψι τῆς ζωῆς μας.

- Μιά τρύπα στό πλοῖο ἄρκει νά γεμίσῃ ὅλο τό πλοῖο νερά καί νά βουλιάξῃ.

- Μιά μόνο πόρτα ἀφύλαχτη ἄρκει γιά νά εἰσορμήσουν οἱ ἐχθροί καί νά κυριεύσουν τά τείχη, ὅπως ἡ Κερκόπορτα στά τείχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

- Μιά σπιθα ἄρκει γιά νά κατ' ὀλόκληρο δάσος.

- Γιά τήν ἀλεποῦ ἄρκει νά βάλῃ τό κεφάλι της στό «κοτέτσι».

Καμμιά, λοιπόν, ὑποχώρησις στό πονηρό σχέδιο τοῦ Διαβόλου. Ὅλοι στό Χριστό, ὀλόκληροι στό Χριστό, ὅπως ὁλος ὁ Χριστός προσφέρεται σέ μᾶς.

Πλήρους ἀπασχολήσεως

Ὁ πιστός εἶναι χριστιανός πλήρους ἀπασχολήσεως. Καθένας ἔχει τό ἐπάγγελμά του. Ὅλοι ὁμως ἔχουμε τό κοινό ἐπάγγελμα, πού ὀνομάζεται «Χριστιανός». Ἐπάγγελμα, ἀφοῦ ὁ Χριστός ἐπαγγέλλεται, ὑπόσχεται, σέ μᾶς πλήρη τή σωτηρία. Ἡ χριστιανική ιδιότητα ἀπαιτεῖ πλήρη ἀπασχόλησι. Δέν μπορούμε ν' ἀσχολούμαστε λίγες ὥρες στήν Ἐκκλησία καί στό κήρυγμα, κι ὕστερα νά βγάζουμε τή μάσκα τοῦ χριστιανοῦ, ὁ-

πως ό γιατρός βγάξει τήν άσπρη μπλούζα ή ό άξιωματικός τή στολή του.

Έπί εικοσιτετραώρου βάσεως ντυμένοι τό Χριστό. «Όσοι είς Χριστόν έβαπτίσθημεν Χριστόν ένεδύθημεν».

• Η άγάπη στό Χριστό, άνευ συναγωνισμού και άνταγωνισμού.

• Η έντολή του Κυρίου σαφής: «Άγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου έξ όλης τής καρδίας σου και έξ όλης τής ψυχής σου και έξ όλης τής διανοίας σου και έξ όλης τής ισχύος σου» (Μάρκ. ιβ' 30).

Ό Χριστός είναι ή ζωή μας. Άν θέλουμε νά ζούμε πνευματικά, όφείλουμε συνεχώς νά είμαστε ένωμένοι μέ τό Χριστό. Κάθε μέρα και όλη τή μέρα χριστιανοί.

Οί χριστιανοί είναι ή ψυχή του κόσμου. Δέν φαίνεται ή ψυχή. Κι όμως αυτή είναι, πού δίνει ζωή και κίνησι στό σώμα. Οί χριστιανοί δέν διακρίνονται πολλές φορές έξωτερικά. Δέν έχουν ταμπέλα στό μέτωπο, νά λέη: «Είμαι χριστιανός». Η ζωή τους όμως τό φωνάζει.

Σ' ένα ύπέροχο κείμενο τών μεταποστολικών χρόνων, στην «Πρός Διόγνητον έπιστολή», γίνεται λόγος γιά τούς χριστιανούς, πού είναι χριστιανοί κάθε στιγμαής. Παραθέτουμε μικρή περικοπή:

«Χριστιανοί ούτε γη ούτε φωνή ούτε έθεσι διακεκριμένοι τών λοιπών είσιν ανθρώπων. Πατριδας οίκοysin ιδίας, άλλ' ως πάροικοι. Μετέχουσι πάντων ως πολίται, και πάνθ' ύπομένουσιν ως ξένοι. Τεκνογονούσιν, άλλ' ου ρίπτουσι τά γεννώμενα. Έπί γης διατρίβουσιν, άλλ' έν ούρανῳ πολιτεύονται. Άγαπῶσι πάντας, και ύπό πάντων διώκονται. Λοιδορούνται και εύλογοúσιν. Υβρίζονται και τιμῶσιν. Άπλως δ' είπείν, όπερ έστίν έν σώματι ψυχή, τουτ' είσιν έν κόσμῳ Χριστιανοί. Άόρατος ή ψυχή έν όρατῳ φρουρείται τῳ σώματι. Καί Χριστιανοί γινώσκονται μέν όντες έν τῳ κόσμῳ, άόρατος δέ αυτών ή θεοσέβεια μένει» (Διόν. V - VI).

Χριστιανός πλήρους άπασχολήσεως:

- Ζῶ καθημερινά τό Χριστό.
- Έφαρμόζω τό Εύαγγέλιό Του.

Οί πρώτοι χριστιανοί έδιναν κάθε μέ-

ρα τό «παρών» στην πνευματική ζωή, στην ζωή τής Έκκλησίας.

- Κάθε μέρα στην λατρευτική σύναξι.
- Κάθε μέρα στην διδαχή, στο κήρυγμα.
- Κάθε μέρα στην προσευχή.
- Κάθε μέρα στις «αγάπες», στα κοινα δείπνα.
- Κάθε μέρα κοινωνούσαν τό Σῶμα και τό Αίμα του Κυρίου. «Καθ' ήμερα ντε προσκαρτερούντες όμοθυμαδόν έν τῳ ιερῳ, κλώντες τε κατ' όικον άρτον, μετελάμβανον τροφής έν αγαλλιάσει και άφελότητι καρδίας» (Πράξ. β' 46).

Στά ίχνη Του!

Δύσκολο τό νά χαράξη κάποιος ένα καινούργιο δρόμο. Εύκολο είναι νά βαδίση πάνω στα χνάρια κάποιου άλλου, του πρωτοπόρου, πού θυσιάστηκε ν' ανοίξη ό δρόμος. Ό Χριστός έκανε τό δύσκολο. Άνοιξε τό δρόμο προς τήν τελειότητα. Έμεις καλούμαστε ν' ακολουθήσουμε τά χνάρια Του. Κι όχι μόνοι. Μέ τή βοήθεια Έκείνου. «Χριστός έπαθεν ύπέρ ήμῶν, ήμῖν ύπολιμπάνων ύπογραμμόν, ίνα έπακολουθήσωμεν τοις ίχνεσιν αυτου» (Α' Πέτρ. β' 21). Νά πῶς θά μεταφράζαμε τό λόγο αυτό του άποστόλου Πέτρου;

- Τι θά έκανε ό Χριστός στην θέσι μου;
- Τι θά έκανε ό Χριστός, αν άσκούσε τό έπάγγελμά μου;
- Τι θά έκανε ό Χριστός, αν βρισκόταν στο δικό μου δίλημμα;

Ό Χριστός κάποτε «κατάφερε» νά... μειώση τούς άκροατές του στο έλάχιστο! Τούς μίλησε γιά τό θέμα τής θείας Κοινωνίας, γιά τή Σάρκα Του, πού θά τρώγεται, και γιά τό Αίμα Του, πού θά πίνεται! Φάνηκε σκληρός ό λόγος Του. Οί πολλοί έφυγαν. Έμειναν λίγοι. Οί δώδεκα. «Έκ τουτου πολλοί άπήλθον έκ τῶν μαθητῶν αυτου είς τά όπίσω και ουκέτι μετ' αυτου περιεπάτου».

Ό Κύριος δέν θέλησε νά συμβιβαστή μέ τήν έπιθυμία ή τή λογική τῶν πολλῶν. Άλλά και τούς λίγους δέν θέλησε μέ κολακείες νά τούς διατηρήση κοντά Του. Άντίθετα, γιά νά τούς δοκιμάση ακόμα

περισσότερο, τούς λέει: «Μή και ύμεις θέλετε υπάγειν;» (Ιωάν. στ' 66-68).

- Τι είναι προτιμότερο; Οί πολλοί χωρίς πίστι και θυσία, ή οί λίγοι με απόφασι συνεποῦς πνευματικῆς ζωῆς;

- Προτιμότερο νάναι γεμάτο τό χρηματοκιβώτιο μέ ἀναριθμητα πλαστά νομίσματα, ή νά περιέχη λίγα χρυσά;

- Προτιμότερο ἕνας κῆπος νάναι γεμάτος μέ χιλιάδες ἀγκάθια, ή νά στολίζεται μέ λίγα εὐδιδαστά λουλούδια;

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι κῆπος. Ἐχουν ἀπείρως μεγαλύτερη ἀξία τά ἄνθη τῆς πίστεως καί τῆς ἀρετῆς, ἔστω καί λίγα, ἀπό ἑκατομμύρια κατ' ὄνομα μόνο χριστιανούς, πού οὔτε θερμή πίστι ἔχουν οὔτε ὁμολογία πίστεως ἐκδηλώνουν οὔτε στά χνάρια τοῦ Χριστοῦ βαδίζουν.

Τρομάζει ὁ μικρός ἀριθμός τῶν πιστῶν. Ἐντυπωσιαζόμεστε ἀπ' τόν ὄγκο. Λησμονοῦμε ὁμως, ὅτι πάντοτε λίγοι ἦσαν οί πιστοί ὁπαδοί τοῦ Χριστοῦ, οί ἄγιοι.

Στόχος βέβαια τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι οί λίγοι. Ὅλοι οί ἄνθρωποι βρίσκονται στήν ποιμαντική προσπάθεια τῆς. Γι' αὐτό καί ὀνομάζεται «Καθολική». Ἀλλά ποτέ δέν θυσιάζει τήν ποιότητα γιά τήν ποσότητα. Δέν ἀλλοιώνει τό δόγμα καί τό ἦθος, γιά νά ἐλκύσει τούς πολλούς.

Λίγοι οί πιστοί. Ἀλλά κάθε μέρα καί ὅλη μέρα χριστιανοί!

- Μᾶς ἀδικοῦν οί ἄλλοι; Τί θά ἔπραττε ὁ Χριστός στή θέσι μας; Θά συγχωροῦσε, ὅπως συγχώρεσε τούς σταυρωτές Του.

- Μᾶς ἐπισκέφθηκε ὁ πόνος στή ζωή μας; Τί θά ἔπραττε ὁ Χριστός; Θά σήκωνε καί τό σταυρό αὐτό, ὅπως σήκωσε τό βαρύτερο Σταυρό, ἐκεῖνον τοῦ Γολγοθᾶ.

Ἐκεῖνο τό «Ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθεῖτω μοι», ὁ εὐαγγελιστής Λουκάς τό σημειώνει ὑπογραμμίζοντας τή σταυρωμένη πορεία σέ καθημερινή βάση: «Ἐλεγε δέ ὁ Ἰησοῦς πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν καί ἀκολουθεῖτω μοι» (Λουκ. 9,23).

Ἄρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκης

Ἐξεδήμησαν πρὸς Κύριον

Ὅλος προσφορά στό Θεό

† Ἄρχιμ. Μάρκος Μανώλης

Στίς 16 Ἀπριλίου ἀναχώρησε γιά τούς οὐρανοῦς ὁ σεμνός ἀγωνιστής τῆς πίστεως ἀρχιμ. Μάρκος Μανώλης. Πλήθος λαοῦ τίμησαν τή μνήμη του, συρρέοντες στό Διόνυσσο γιά τήν ἐξόδιο ἀκολουθία. Τό πρωί τοῦ Σαββάτου, 17 Ἀπριλ., λίγες ὥρες πρὸ τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας, ὁ ἱεροκῆρυξ ἀρχιμ. Δανιήλ Ἀεράκης, συμφοιτητής τοῦ π. Μάρκου, τέλεσε μπροστά στό σκήνωμά του «Τρισάγιο» καί ἀπηύθυνε ἀναστάσιμη προσλαλιά.

Ὁ πατήρ Μάρκος Μανώλης:

- Ἀφιερώθηκε πλήρως στό Θεό.

- Τόν ἀγάπησε ἀπό μικρός μαθητής.

- Ἀπό θεϊκό ἔρωτα ἐλαυνόμενος σπούδασε τή θεολογία (1955-1960).

- Θέλησε νά συνδυάση μοναχισμό καί ἱεραποστολή στόν κόσμο.

- Ἐπιστρατεύτηκε ἀπό τό μακαριστό ἀρχιμ. Χαράλαμπο Βασιλόπουλο καί ἔστησαν μαζί τήν προσπάθεια τῆς Π.Ο.Ε. καί τῆς ἐφημερίδας «Ὁρθόδοξος τύπος».

- Ἐπιστατοῦσε τά τελευταῖα τριάντα χρόνια στήν ἐκδοσί του.

- Ἀκολουθώντας τό ἀνηφορικό μονοπάτι τῆς ἀγάπης, ἐπισκεπτόταν φυλακισμένους, καί ἰδίως νεαρά άτομα, πού εἶχαν παρασυρθῆ σέ παραβατικές πράξεις. Διακόνησε τό μυστήριο τῆς ἐξομολογήσεως στό δύσκολο αὐτό χῶρο, κι ὁ Θεός τόν ἀμείψε νά δῆ εὐλογημένους καρπούς.

- Ἀνύστακτος στά πολλά του καθήκοντα.

- Ἔδινε τό «παράν» σ' ὅλους τούς ἀγῶνες γιά τήν Ὁρθόδοξη πίστι καί γιά τή διακονία τῆς ἀγάπης καί τήν ἀνακούφισι τῶν ψυχῶν. Γιά τήν προσφορά του ἰσχύει τό τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Μετά τῶν δογμάτων καί βίον ὀρθόν ἔχουσι. Καί οὐχ ἀπλῶς ὀρθόν, ἀλλά πεπλήρωνται καρπῶν δικαιοσύνης». (Ε.Π.Ε. 21,392). Μετάφρασις: Μαζί μέ τά ὀρθά δόγματα ἔχουν καί ὀρθό βίο. Καί ὄχι μόνο ὀρθό, ἀλλά καί γεμάτο ἀπό τούς καρπούς τῆς ἀρετῆς.

Πενήντα χρόνια ἀνηφόρα!

† Νικόλαος Μαρκαντώνης

Στίς 26 Ἀπριλίου ἀναχώρησε γιά τούς οὐρανοὺς ἐκλεκτό μέλος τοῦ Συλλόγου μας, ἀφανῆς ἥρωας, ἄγνωστος γιά τόν πολύ κόσμο σταυροφόρος μέ πολλούς σταυρούς. Πρόκειται γιά τόν Νικόλαο Μαρκαντώνη, πατέρα τῶν τριῶν παιδιῶν τοῦ Αἰγάλεω, μέ ζωῆ πολλῶν δεκαετιῶν πάνω σέ ἀναπηρικό καροτσάκι.

Μαζί μέ τή σύζυγό του Εὐγενία ὁ μακαριστός Νικόλαος σήκωσε ἀγόγγυστα τή δοκιμασία, πού ἐπέτρεψε ὁ Κύριος.

Τά τρία παιδιά τους, ὁ Ἀνδρέας, ἡ Δήμητρα καί ἡ Αἰκατερίνη, ἀπό τῆς ἡλικίας περίπου τῶν 12 ἐτῶν, καθελώθηκαν στήν ἀναπηρία. Οἱ γονεῖς φρόντιζαν νά γίνεται ὅσο πιό ἐλαφρός ὁ βαρὺς τους σταυρός. Φυσικά ὁ δικός τους γινόταν ὄλο καί βαρύτερος, καί μάλιστα μέ τήν πάροδο τῶν ἐτῶν.

Πρεσβύτερος πλέον ὁ Νικόλαος, 83 ἐτῶν, ἀνύστακτα μεριμνοῦσε γιά τό σπίτι, πού φιλοξενοῦσε τούς τρεῖς ἐπίγειους ἀγγέλους. Ἦδη ὁ πρῶτος, ὁ Ἀνδρέας, εἶχε φτερουγίσει γιά τούς οὐρανοὺς.

Προσπαθώντας νά βελτιώση ἐξωτερικά τό σπίτι, ἀνέβηκε, ὡς παλαιός οἰκοδόμος, σέ πρόχειρη σκαλωσιά. Δέν ἄντεξε ὅμως κάποιο «μαδέρι» κι ὁ κύρ-Νίκος βρέθηκε ἀπό ἀρκετό ὕψος κάτω. Ἐκλεισε τά μάτια του γιά πάντα. Πῆγε νά δῆ ὄχι μόνο τό πρῶτο του παιδί, τόν Ἀνδρέα, ἀλλά καί τό κάλλος τῆς δόξας τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία ἐψάλη στίς 28 Ἀπριλίου στόν ἱ. Ναό Ἀγίας Τριάδος Αἰγάλεω. Προέστη καί μίλησε ὁ π. Δανιήλ Ἀεράκης, πού συνδέεται μέ τήν οἰκογένεια πάνω ἀπό σαράντα χρόνια. Στή σύντομη προσλαλιά του, εἶπε μεταξύ ἄλλων:

Πάρε τό κρεββάτι σου καί περπάτα! Τά λόγια αὐτά ἀκούσαμε προχτές, Κυριακή τοῦ Παραλυτικοῦ. Τά εἶπε ὁ Κύριος στόν ἄνθρωπο, πού τριάντα ὀκτώ χρόνια ἦταν καθηλωμένος στό κρεββάτι τῆς ἀναπηρίας. Ὑγιῆς τώρα, κάνει ὑπακοή

στόν Εὐεργέτη του καί σηκώνει τό κρεββάτι του, τιμώντας το, τρόπον τινά, γιά τή φιλοξενία, πού τοῦ παρέιχε τόσα χρόνια!

• Ὁ ἀδελφός μας Νικόλαος Μαρκαντώνης δέν σήκωνε ἓνα κρεββάτι. Σήκωνε περισσότερο χρόνια ἀπό ἐκεῖνα τοῦ παραλυτικοῦ, **σαράντα ὀκτώ χρόνια**, τρία κρεββάτια! Σήκωνε τά ἀναπηρικά καροτσάκια καί τῶν τριῶν παιδιῶν του.

Καί τά σήκωνε ἀγόγγυστα. Καί χαμογελαστά, γιά νά μεταδίηνη χαρά καί αἰσιοδοξία στά παιδιά του.

• Ὁ σταυρός του βαρὺς. Ὅσοι ἀξιωθήκαμε νά τόν ζήσουμε ἀπό κοντά, θαυμάζουμε τήν **καρτερία** του. Ἴσχύουν γι' αὐτόν τά λόγια τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Ὅνκ ἀφήκε ρῆμα βλάσφημον, ὀνκ ἐκατηγόρησε τοῦ πεπονηκότος, ἀλλά γενναίως καί μετά πολλῆς ἐπιεικείας τήν συμφοράν ἔφερεν ἐκείνην» (Ε.Π.Ε. 26, 146). Μετά φρασις: Δέν ἄφησε νά βγῆ ἀπ' τό στόμα του λόγος βλάσφημος, δέν κατηγόρησε τό δημιουργό Θεό, ἀλλά μέ γενναιότητα καί μέ πολλή καρτερία ὑπέμενε ἐκείνη τή συμφορά.

• Προσπαθοῦσε μέ κάθε τρόπο νά ὁμορφάινη τή ζωῆ τῶν παιδιῶν του, πού ἦσαν καί εἶναι **ἄγγελοι** τοῦ Θεοῦ στή γῆ, ἀλλ' αὐτό δέν σημαίνει, πῶς οἱ πολυτεῖς κόποι καί πόνοι δέν ἀποτελοῦσαν καί γι' αὐτά πειρασμό (δοκιμασία).

• Ἡ φροντίδα τοῦ ἥρωα πατέρα δέν ἦταν μόνο γιά τίς ὑλικές ἀνάγκες. Δέν ἄφησε καί τή λαχτάρα τῆς ψυχῆς τους γιά **ἐκκλησιασμό** καί θεία Κοινωνία ἀνικανοποίητη. Ὁ Θεός ξέρει τί σημαίνει ἡ μεταφορά τριῶν ἀναπήρων παιδιῶν στή σύναξι τῆς Ἐκκλησίας.

• Ἦταν γιά πολλά χρόνια καλός μάστορας (**οἰκοδόμος**). Ἔστησε πολλές σκαλωσιές. Ὁ Θεός θέλησε σκαλωσιά νά ναι τό τελευταῖο ἔργο τῆς ζωῆς του.

Ἀνεβασμένος σέ πρόχειρη σκαλωσιά ἔπεσε καί ἄφησε τήν τελευταία του πνοή. Εἶχε ὅμως πιστέψει σ' Ἐκεῖνον, πού ἔστησε στή γῆ τήν πιό γερή **σκαλωσιά**, τό **Σταυρό** Του.

Μέ τή **σκάλα** τοῦ Σταυροῦ ἀνέβηκε χτές στή **σάλα** τοῦ Οὐρανοῦ.

Χρυσόστομος για τον Παῦλο

Ἵπερύμνητος

«Τό ὄνομα τοῦ δεσμίου τούτου, τοῦ μακαρίου Παύλου πολύ μὲν ἐνταῦθα, πολύ δέ ἐν τῇ βαρβάρων χώρα, κἄν πρὸς αὐτά τῆς οἰκουμένης ἔλθῃς τὰ πέρατα, Παύλου πανταχοῦ ἐν τοῖς ἀπάντων στόμασι περιφερόμενον εἶσεται. Καί ἐν τοῖς οὐρανοῖς πολύ τό ὄνομα τοῦ Παύλου παρά τοῖς ἀγγέλοις, παρά τοῖς ἀρχαγγέλοις, καί τῶ τούτων βασιλεῖ Θεῶ.»

Ε.Π.Ε. 32,484

Μετάφρασις:

Τό ὄνομα αὐτοῦ τοῦ φυλακισμένου, τοῦ μακαρίου Παύλου, εἶναι σπουδαῖο καί γνωστό καί ἐδῶ, ἀλλά καί στή χώρα τῶν βαρβάρων. Ὅπου κι ἄν πᾶς, μέχρι τα πέρατα τῆς οἰκουμένης θ' ἀκούσης τό ὄνομα Παῦλος. Καί στόν οὐρανό εἶναι θαυμαστό τό ὄνομα Παῦλος, στούς ἀγγέλους, στούς ἀρχαγγέλους, εἰδικά σ' αὐτόν τόν Βασιλέα Κύριο.

Ὁ πλέον δοκιμασμένος

«Οὐδεῖς οὔτε δικαιότερος ἐκείνου γέγονε τῶν ὑφ' ἡλίῳ πάντων ἀνθρώπων, οὔτε χαλεπώτερα ἐκείνου πέπονθε τῶν ἐξ οὔ γεγόνασιν ἀνθρωποι.»

Ε.Π.Ε. 34,548

Μετάφρασις:

Κανένας ἀνθρωπος ὑπό τόν ἥλιο δέν ὑπῆρξε ἀγιώτερος τοῦ Παύλου, καί κανένας δέν ὑπέφερε τόσο φοβερά ἀπό τότε πού ὑπάρχουν ἀνθρωποι.

Ὁ δέσμιος τῆς ἀγάπης

«Ὁ ὑψηλός καί μέγας. Ὁ τόν κόσμον ἔχων ἐσταυρωμένον καί τῶ κόσμῳ σταυρωθείς, ὁ πάντων ἀπαλλαγείς τῶν σαρκικῶν, ὁ σχεδόν ἀσώματος γενόμενος, οὕτως αἰχμάλωτος ὑπό τῆς ἀγάπης ἐγένου.»

Ε.Π.Ε. 37,424

Μετάφρασις:

Ἦσουν ὑψηλός καί μέγας, Παῦλε. Θεωροῦσες τόν κόσμο σταυρωμένο γιά σένα, κι ὁ ἴδιος εἶχες νεκρωθῆ γιά τόν κόσμο. Εἶχες ἀπαλλαγῆ ἀπό τά σαρκικά. Ζοῦσες σχεδόν ὡς ἀσώματος. Κι ὅμως ἔγινες σκλάβος τῆς ἀγάπης.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Σύναξις τῆς Ἐκκλησίας

Η λέξις «**σύναξις**» δέν ὑπάρχει στήν Καινή Διαθήκη. Ὑπάρχουν ὁμως ἡ λέξις «**συναγωγή**» καί τό ρῆμα «**συνάγω**»-«**συνάγομαι**». Ἡ λατρευτική σύναξις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ συνέχεια, ἢ μᾶλλον ἡ προαγωγή τῆς Συναγωγῆς. Στή Συναγωγή ἦσαν ὅλα σκιά καί τύπος. Στήν **Ἐκκλησία** εἶναι ἡ οὐσία καί ἡ πραγματικότητα.

- Ἡ Ἰουδαϊκή Συναγωγή τίς πρῶτες ἡμέρες τῆς Ἐκκλησίας χρησιμοποιήθηκε ὄχι μόνο ὡς τόπος πρόσφορος γιά τή σπορά τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου, ἀλλά καί ὡς τόπος λατρείας τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

- Καί ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀπέκτησε τή δική της (ἀποκλειστική) συγκέντρωση, αὐτή ὠνομαζόταν καί Συναγωγή. Φαίνεται καί ἀπ' τήν ἐπιστολή τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου, στήν περίφημη περικοπή γιά τίς διακρίσεις καί μέσα στόν ἱερό χῶρο τῆς προσευχητικῆς συνάξεως. «Ἐάν εἰσέλθῃ εἰς τήν συναγωγήν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος...» (Ἰακ. β' 2).

- Ἄν ἡ λέξις συναγωγή ἀναφέρεται μιά φορά μέ τήν ἔννοια τῆς ἐκκλησιαστικῆς λατρευτικῆς συναθροίσεως, τό ρῆμα «**συνάγομαι**» χρησιμοποιεῖται πολλές φορές. Οἱ πιστοί συνάγονται. Διασκορπισμένοι σέ διάφορα σημεῖα τῶν πόλεων καί τῶν χωρίων συνάγονται τήν ὀρισμένη ὥρα, σέ συγκεκριμένο τόπο. Καί συναγμένοι γιά τήν ἐπίγεια λατρεία, πιστεύουν, ὅτι σιγά-σιγά θά συναχθοῦν καί ἄλλοι στούς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, καί θάρρη ἡ ὥρα, πού θά συναχθῇ ὁλόκληρη ἡ Ἐκκλησία στήν **ἐπουράνια Βασιλεία**.

- Στή **Διδαχή τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων**, κείμενο τῶν μεταποστολικῶν χρόνων, ἀναφέρεται σέ δύο σημεῖα προσευχῆ σχετική μέ τή **Σύναξι**. Καί μάλιστα χρησιμοποιεῖται ὡς παράδειγμα τό **κλάσμα**, τό κομμάτι τοῦ ψωμοῦ, πού χρησιμοποιεῖται γιά τή θεία Εὐχαριστία. Ὅπως συγκεντρώθηκαν ἀπό διάφορα σημεῖα τῆς γῆς οἱ σπόροι τοῦ σταριοῦ καί ἀποτέλεσαν τό ψωμί, τό κλάσμα, ἔτσι εὐχονται οἱ πιστοί νά συναχθῇ ἡ Ἐκκλησία:

«*Εὐχαριστοῦμέν σοι, πάτερ ἅγιε, ὑπέρ τοῦ ἁγίου ὀνόματός σου, οὗ κατεσκήνωσας ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, καί ὑπέρ τῆς γνώσεως καί πίστεως καί ἀθανασίας, ἧς ἐγνώρισας ἡμῖν διά Ἰησοῦ τοῦ παιδός σου. Σοί ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Σύ, δέσποτα παντοκράτορ, ἐκτίσας τά πάντα ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, τροφήν τε καί πότον ἔδωκας τοῖς ἀνθρώποις εἰς ἀπόλαυσιν, ἵνα σοι εὐχαριστήσωσιν, ἡμῖν δέ ἐχαρίσω πνευματικὴν τροφήν καί πότον καί ζωὴν αἰώνιον διά τοῦ παιδός σου.*

Πρό πάντων εὐχαριστοῦμέν σοι, ὅτι δυνατός εἶ· σοί ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

*Μνήσθητι, Κύριε, τῆς Ἐκκλησίας σου τοῦ ρύσασθαι αὐτήν ἐν τῇ ἀγάπῃ σου, καί **σύναξον** αὐτήν ἀπό τῶν τεσσάρων ἀνέμων, τήν ἁγιασθεῖσαν, εἰς τήν βασιλείαν, ἣν ἠτοίμασας αὐτῇ· ὅτι σοῦ ἐστίν ἡ δύναμις καί ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. **Ἐλθέτω ἡ χάρις καί παρελθέτω ὁ κόσμος οὗτος.** Ὡσαννά τῷ Θεῷ Δαβίδ. Εἷ τις ἅγιός ἐστιν, ἐρχέσθω. Εἷ τις οὐκ ἔστι, μετανοεῖτω· μαράν ἀθά· ἀμήν» (Διδαχή X, 1-6).*

Μετὰ φ ρ α σ ι ς : Σέ εὐχαριστοῦμε, Πατέρα ἅγιε, γιά τό ἅγιο ὄνομά σου καί διότι κατασκήνωσες στίς καρδιές μας καί γιά τή γνῶσι, τήν πίστι καί τήν ἀθανασία, πού μᾶς χάρισες διά τοῦ υἱοῦ σου Ἰησοῦ. Ἄς εἶσαι δοξασμένος στούς αἰῶνες. Σύ, Δέσποτα Παντοκράτορ, δημιουργήσες τά πάντα μέ τή δύναμί σου, καί

ἔδωσες τροφή καί ποτό στους ἄνθρώπους, νά τά ἀπολαμβάνουν καί νά σέ εὐχαριστοῦν. Καί σέ μᾶς χάριτες πνευματική τροφή καί πόσι καί ζωή αἰώνια διὰ τοῦ Υἱοῦ σου.

Γιά ὅλα σέ εὐχαριστοῦμε, πού εἶσαι παντοδύναμος. Σέ σένα ἄς εἶναι ἡ δόξα στους αἰῶνες.

Μνήσθητι, Κύριε, τῆς Ἐκκλησίας σου, γιά νά τήν σώσης ἀπό κάθε πονηρό καί νά τήν κάνης τελεία μέσα στήν ἀγάπη σου. Σύναξέ την ἀπό τῶν τεσσάρων σημείων τοῦ ὀρίζοντα. Ἄφου τήν αγιάσης, σύναξέ την στή Βασιλεία σου, πού τῆς ἐτοίμασες. Διότι σέ σένα ἀνήκει ἡ δύναμις καί ἡ δόξα στους αἰῶνες. Ἄς ἐρῆ ἡ χάρις καί ἄς παρέλθῃ ὁ κόσμος αὐτός. Ὡσαννά στόν Θεό τοῦ Δαβίδ. Ὅποιος εἶναι ἅγιος, ἄς προσέλθῃ. Ὅποιος δέν εἶναι, ἄς μετανοήσῃ. Μαράν ἀθά. Ἄμην».

● Καί στή λειτουργία τοῦ **Μεγάλου Βασιλείου** ὑπάρχει παρόμοιο αἶτημα γιά συναγωγή τῶν ἀνθρώπων, πού ἔχουν διασκορπιστή: «*Τούς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε καί συναψον αὐτούς τῇ ἀγία σου καθολικῇ καί ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ*».

● Οἱ πολλοί λεγόμενοι σήμερα ὀρθόδοξοι χριστιανοί ἀπουσιάζουν ἀπ' τή λατρευτική Σύναξι. Θάπρεπε ὅλοι οἱ πιστοί, τουλάχιστον τήν **Κυριακή** τό πρωῖ, νάχουν στό πρόγραμμά τους ὡς προτεραιότητα τόν ἐκκλησιασμό, τή λατρευτική σύναξι, τή θεία Λειτουργία.

Γιά τίς **ὠφέλειες** ἀπό τή συνεχή παρουσία καί συνειδητή συμμετοχή στήν Κυριακάτικη σύναξι, λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Ὁ διηνεκῶς συνάξεως ἀπολαύων ἀνώτερον τῆς τῶν βιοτικῶν πραγμάτων καταστήσας ἑαυτόν ἐπιδρομῆς οὐκ ἀπό συμβουλῆς μόνον, ἀλλά καί ἀπό εὐχῆς καί ἀπό πατρικῆς εὐλογίας καί ἀπό κοινῆς συνόδου καί ἀπό τῆς τῶν ἀδελφῶν ἀγάπης καί ἐξ ἑτέρων μυριῶν πολλήν ὠφέλειαν καί ψυχαγωγίαν καρπωσάμενος, οὕτως ἀνεχώρησε, μυρία οἴκαδε φέρων ἀγαθά*» (Ε.Π.Ε. 37,40). Μετάφρασις: Ὅποιος συνεχῶς ἀπολαμβάνει τή σύναξί μας, αὐτός δέν θά κυριευτῇ ἀπό τά κοσμικά πράγματα. Θά ἔχῃ μεγάλη ὠφέλεια καί ψυχαγωγία ὄχι μόνο ἀπό τίς ἐδῶ νοουθεσίες, ἀλλά καί ἀπό τήν προσευχή, ἀπό τήν εὐλογία τῶν πατέρων, ἀπό τήν κοινή συνάθροισι. Κι ἔτσι μεταφέρει στό σπίτι του μυρία ὄσα καλά.

● Ὁ Διάβολος σκορπίζει τούς ἀνθρώπους. Ὁ Χριστός τούς συνάγει. Ἄλλωστε ὁ ἴδιος εἶναι ἡ **μεγάλη Σύναξις**. Πάνω του εἶναι συναγμένη ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα. Ὅλους μᾶς ἔχει προσλάβει. Καί ἐπιζητεῖ νά συναχθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κάτω ἀπ' τά φτερά τῆς Ἐκκλησίας Του. Τό παράπονό Του πρός τήν Ἱερουσαλήμ ἀντηχεῖ καί σέ κάθε ἐνορία, σέ κάθε ἐπισκοπή, σέ κάθε τόπο: «*Ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τά τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τά νοσσία αὐτῆς, καί οὐκ ἠθελήσατε*» (Ματθ. κγ' 37).

● Ἡ σύναξις τῶν πιστῶν στή θεία Λειτουργία εἶναι τό πρῶτο μέλημα τῶν ποιμένων. Μέ κάθε τρόπο ἀγωνίζονται νά προσελκύσουν τά πρόβάτά τους, προτοῦ ἄλλοι «**στρατολόγοι**» τά μαντρῶσουν στους δικούς τους χώρους.

Πῶς ἐφησυχάζουμε ὅταν ἑκατοντάδες χιλιάδες νέοι κάθε Κυριακή συνάγονται στά γήπεδα ἢ στά νυκτερινά κέντρα ἢ σέ ἄλλους μαζικούς χώρους «διασκεδάσεων», κι ἀπουσιάζουν ἀπό τή σύναξι τοῦ Θεοῦ;

● Ἡ σύναξις στή θεία Λειτουργία δέν εἶναι μόνο **πόθος** καί **προσευχή**. Εἶναι καί μέριμνα καί ἀνακάλυψις **νέων τρόπων** καί μεθόδων. Γιά κάθε χριστιανό ἀπόντα θά δώσουμε φρικτό λόγο ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β' ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πόνος, πού φέρνει τή χαρά

Β' Κορ. β' 3-5

Κοινωνία αγάπης (στ. 3)

Κη σημασία δέν ἔχει πότε ἔγραψε στους Κορινθίους ὁ Παῦλος, ἢ ἂν ἔγραψε καί τρίτη πρὸς αὐτούς Ἐπιστολή. Σημασία ἔχει τό κοινωνικό τῆς χαρᾶς καί τῆς λύπης ἀνάμεσα στόν Ἀπόστολο καί τούς μαθητές του.

- Ὁ ἕνας ὑπάρχει, γιά νά δίνη χαρά στόν ἄλλον. «*Ἄφ' ὧν ἔδει με χαιρεῖν...*» (στ. 3).

- Ὁ ἕνας ὑπάρχει, γιά νά μή λυπῆ τόν ἄλλον, ἀλλά καί γιά νά μετέχη τῆς τυχόν λύπης τοῦ ἄλλου.

Ἐδῶ βλέπουμε πίν κοινωνία στό πάθος (πένθος) καί σπή χαρά (εὐφροσύνη) καί στίς πνευματικές τους διαστάσεις.

Ἡ λύπη σας, εἶναι λύπη μου. Ἡ χαρά σας, εἶναι χαρά μου. Καί τό ἀντίθετο: Εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ἡ δική μου χαρά, πνευματική καί ἐν Χριστῷ, εἶναι καί δική σας χαρά.

Ἡ λύπη σας, εἶναι λύπη μου.

Ἡ χαρά σας, εἶναι χαρά μου.

Καί τό ἀντίθετο: Εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ἡ δική μου χαρά, πνευματική καί ἐν Χριστῷ, εἶναι καί δική σας χαρά. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Ὅταν τούς οὕτω φιλοῦντας ἀναγκάζομαι λυπεῖν, οὐ τοῦτῳ μόνον τῷ ἐπιτιμᾶν, ἀλλά καί τῷ καί αὐτός ἐν λύπῃ εἶναι, καί ὑμᾶς διά τούτου πάλιν λυπεῖν*» (Ε.Π.Ε. 19,128). Μετάφρασις: Ὅταν ἀναγκάζομαι νά λυπῶ ἐκείνους, πού τόσο μέ ἀγαποῦν, ὄχι μόνο μέ αὐτό, μέ τό ὅτι τούς ἐπιτιμῶ, ἀλλά καί μέ τό ὅτι λυπᾶμαι καί ἐγώ ὁ ἴδιος, καί αὐτό πάλι γίνεται αἰτία νά λυπᾶσθε ἐσεῖς.

Τότε ἔχουμε ἐλπίδα, ὅτι θά γίνουμε κοιωνοί τῆς χαρᾶς τῶν ἁγίων στόν οὐρανό:

- Ὅταν στίς σωματικές λύπες ὑπάρχη κοινωνία αγάπης καί μετοχή.

- Ὅταν στίς καθημερινές καί κοινωνικές χαρές ὑπάρχη κοινωνία καί μετοχή.

- Ὅταν, πρό παντός, ἡ λύπη γιά τό κακό εἶναι λύπη ὄλων, καί ἡ χαρά γιά τίν ἐξάπλωσι τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι χαρά ὄλων.

Δυστυχῶς οἱ πληγές τοῦ κόσμου δέν γίνονται δικές μας πληγές. Δέν συμπονᾶμε. Καί τά πνευματικά κατορθώματα τῶν ἄλλων χριστιανῶν δέν προκαλοῦν καί σέ μᾶς εὐφροσύνη. Τό ἀκόμα χειρότερο, κάποτε ἀπό φθόνο καί λυπούμαστε γιά τίς ἐπιτυχίες τῶν ἄλλων!

Δάκρυα γιά τόν ἁμαρτωλό (στ. 4)

Ἄν προχωρήσουμε στήν ἀγάπη καί τίν ταπεινοφροσύνη τοῦ Παύλου, θά δοῦμε πόσο μακριά εἴμαστε ἀπ' τίν κοινωνικότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἀπ' τίν ἁγία λύπη καί τίν ἁγία χαρά. Στήν Ἐκκλησία δέν εἶναι «κοινά» μόνο τά ὑλικά ἀγαθά (Πράξ. β' 14, δ' 22). Εἶναι καί τά αἰσθήματα, καί οἱ πτώσεις καί οἱ ἀναστάσεις!

Ὁ ἀληθινός διάκονος τοῦ Χριστοῦ, κι ὅταν πρόκειται νά ἐλέγξη παρεκτροπές, τό κάνει ὄχι ἐγωιστικά ἢ ἐξουσιαστικά, ἀλλά μέ θλίψη καί μέ πόνο, πού φανερόνουν πατρική στοργή.

Δέν παρουσιάζεται βέβαια ἐνδοτικός στήν παρεκτροπή. Οὔτε παρουσιάζεται εὐκολόπιστος ἀπό προσποιπτά ἢ καί εἰλικρινῆ ἀκόμα δάκρυα. Ἐνεργεῖ μέ σοφία καί ἀγάπη.

Αὐτό βλέπουμε στόν Παῦλο, πού συμπνιγόταν ἀπό τόν πόνο γιά τίς πτώσεις τῶν ἁμαρτωλῶν καί ἔκλαιγε. Γράφει στόν ἐπόμενο στίχο: «*Ἐκ γάρ πολλῆς θλίψεως καί συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διά πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλά τίν ἀγάπην ἵνα γνωπτε ἦν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς*» (στ. 4). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: «*Πίεσα πολύ καί ἔσφιξα τίν καρδιά μου γιά νά σᾶς γράψω. Καί*

σας ἔγραψα μέ πολλά δάκρυα, ὅχι γιά νά λυπηθῆτε, ἀλλά γιά νά καταλάβετε τήν ἀγάπην, πού ἔχω περισσότερο σέ σας».

● Ἐδῶ ὁ Παῦλος ἐμφανίζει ὅλα τά στοιχεῖα τοῦ χριστομίμπτου κήρυκα καί λειτουργοῦ, πού πονάει γιά τά ἀμαρτήματα τῶν ἄλλων, ὅπως ἀπείρωσ περισσότερο ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Οἱ πώσεις τῶν ἄλλων, ἰδίως οἱ πρόδηνες, οἱ σαρκικές, δέν ἀποτελοῦν ἀφορμή γιά ἐκκλησιαστικό «κουτσομπολιό» ἢ καί γιά διαπόμπευσι. Εἶναι εὐκαιρία ἀναδείξεως τῆς δικῆς μας τάχα... ἀρετῆς! Τά ἀμαρτήματα τῶν ἄλλων εἶναι δικός μας σταυρός.

● Πῶς πονάει ἕνας πατέρας, ὅταν βλέπῃ βαρεῖά ἄρρωστο τό παιδί του; Ἐτσι αἰσθάνεται καί ὁ Παῦλος, ὅταν ὡς πατέρας τῶν Κορινθίων ἔβλεπε τήν ἀρρώστια τῆς βρώμικης ἀκολασίας τοῦ αἰμομίκτη, ἀλλά καί τήν ἀναισθησία μερικῶν ὡς πρός τό ζήτημα. *«Ἐκ γάρ πολλῆς θλίψεως καί συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν»* (στ. 4).

● Ἡ θλίψις εἶναι σύνθλιψις καρδιάς. Πρέπει νά εἶναι κανένας ἄκαρδος, νά μὴν ἀγαπᾷ τό Χριστό, πού ἀνασταυρώνεται (Ἐβρ. στ' 6), γιά νά μὴν αἰσθάνεται θλίψι γιά τά ποικίλα σκάνδαλα, πού ἀλλοιώνουν τό χαρακτήρα τῆς Ἐκκλησίας πρός τά ἔξω, γίνονται ἀφορμή σκανδαλισμοῦ καί ἀπωλείας ψυχῶν, καί ἀποτελοῦν κακό προηγούμενο, ὥστε τελικά νά ἐπικρατήσῃ ὁ ἀμοραλισμός καί ἡ ἀσέβεια.

Πῶς νᾶναι ὅμως ἄκαρδος ὁ Παῦλος, πού ἡ καρδιά του εἶχε συντονιστῆ μέ τήν καρδιά τοῦ Ἰησοῦ; Δέν αἰσθάνεται θλίψι, ἀλλά πολλή θλίψι. Ἐχει *«συνοχή καρδίας»*, σφιγμένο καρδιάς.

Θά μπορούσε νά πονέσῃ μέν, ἀλλά νά κρατήσῃ τόν πόνο γιά τόν ἑαυτό του. Ἐκεῖνος ξεχείλισε τόν πόνο του σπίν Ἐπιστολή).

● Ἡ Ἐπιστολή τοῦ Παύλου (μιλάει γιά τήν Α' πρὸς Κορινθίους) εἶναι ποτισμένη μέ δάκρυα. Δέν φιλολογεῖ ὁ Παῦλος, ὅταν γράφῃ.

Οὔτε ὠραιολογεῖ.

Οὔτε στρογγυλεύει λέξεις καί φράσεις, ὥστε νά ἐντυπωσιάσῃ.

Ἡ θεόπνευστος λόγος του διατηρεῖ τόν ὀρμητικό του χαρακτήρα, τήν ἀγία πίεσι, πού τόν ὠθεῖ νά γράψῃ γιά νά οἰκοδομήσῃ *«Διά πολλῶν δακρῶν ἔγραψα»* (στ. 4). Λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Τί ταύτης φιλοστοργότερον τῆς ψυχῆς; Αὐτῶν γάρ τῶν ἡμαρτηκῶτων οὐκ ἔλαττον, ἀλλά καί πολλῶ πλεον δεῖκνυσιν ἑαυτὸν ἀλγίσαντα. Οὐ γάρ «ἀπό θλίψεως», φη-*

σί μόνον, ἀλλ' «ἀπό πολλῆς»· οὐδέ, «δακρῶν», ἀλλά «διά πολλῶν δακρῶν καί συνοχῆς καρδίας» (Ε.Π.Ε. 19,126-128). Μετάφρασις: Τί ὑπάρχει πῶ φιλοστοργο ἀπό τήν ψυχὴ αὐτῆ (τοῦ Παύλου); Γιατί δείκνει, ὅτι πόνεσε ὅχι λιγότερο ἀπὸ ἐκείνους πού ἀμαρτήσαν, ἀλλά καί πολύ περισσότερο. Γιατί λέγει, ὅχι μόνο «μέ θλίψι», ἀλλά, «μέ μεγάλην». Οὔτε, «μέ δάκρυα», ἀλλά «μέ πολλά δάκρυα καί συντριβὴ καρδιάς».

● Κίνητρο κάθε ἐνέργειάς του ἦταν ἡ ἀγάπη. Καί ἡ ἀγάπη δέν εἶναι σωστή, ὅταν καί-δεύῃ, ἢ ὅταν μέ λευκό σεντόνι σκεπάζῃ ὅλες τίς ἠθικές βρωμίες, ἢ ὅταν κατασκευάζῃ ἀπαστράπτουσες βιτρίνες, ἐνῶ πίσω ἀπ' αὐτές κρύβεται «πᾶσα ἀκαθαρσία» (Ματθ. κγ' 27).

Ἡ ἀγάπη λέει μέ τέχνη τί σώζουσα ἀλήθεια, ἐντοπίζει μέ πόνο τό πρόβλημα, προτείνει μέ παρηρσία τό δραστικό φάρμακο.

Κάτι τέτοιο προκαλεῖ ἀσφαλῶς σέ μεγάλη μερίδα χριστιανῶν λύπη.

Ἄλλ' ἡ λύπη αὐτῆ γεννιέται ἀπὸ ἀγάπη καί γεννάει μέ τί σειρά τῆς τῆ χαρά. *«Οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλά τήν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσότερο εἰς ὑμᾶς»* (στ. 4).

Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Γράφων τήν ἐπιστολήν, ἐπασχον, ἤλγουν, οὐκ ὅτι ἡμαρτήκατε μόνον, ἀλλ' ὅτι καί ἠναγκαζόμεν λυπεῖν. Καί τοῦτο δέ αὐτό ἐξ ἀγάπης. Ὡσπερ ἂν ἔχωμ τις παῖδα γνήσιον σπυεδόνα ἔχοντα, ἀναγκάζομενον τέμνειν καί καίειν, δι' ἀμφοτέρα πάσχει, καί ὅτι νοσεῖ, καί ὅτι ἀναγκάζεται αὐτόν τέμνειν. Ὡστε, ὃ νομίζετε εἶναι τοῦ μισεῖν ὑμᾶς σημεῖον, τοῦτο τοῦ σφόδρα φιλεῖν ἦν. Εἰ δέ τό λυπῆσαι ἐξ ἀγάπης, πολλῶ μᾶλλον τό εὐφραίνεσθαι λυπουμένον»* (Ε.Π.Ε. 19,130).

Μετάφρασις:

Γράφοντας τήν ἐπιστολήν, ὑπέφερα, πονοῦσα. Ὅχι μόνο γιατί ἀμαρτήσατε, ἀλλά καί ἐπειδή βρισκόμουν σπίν ἀνάγκη νά σας λυπῶ. Καί αὐτό πάλι γινόταν ἀπὸ ἀγάπην. Ἄν κάποιος ἔχῃ γνήσιο παιδί καί ὑποφέρῃ ἀπὸ γάγγραινα, ἀναγκάζεται νά τό ἐγχειρίσῃ καί νά τό καυτηριάσῃ. Βέβαια ὑποφέρει καί γιά τά δύο, καί ἐπειδή εἶναι ἄρρωστο τό παιδί, καί ἐπειδή ἀναγκάζεται νά τό ἐγχειρίσῃ. Ὡστε ἐκεῖνο, πού νομίζετε ὅτι εἶναι ἀπόδειξις τοῦ μίσους μου σέ σας, αὐτό εἶναι ἀπόδειξις τῆς υπερβολικῆς ἀγάπης μου. Ἄν τό ὅτι σας λυπῶ προέρχεται ἀπὸ ἀγάπην, πολύ περισσότερο ἡ χαρά μας, ὅταν λυπῆσθε.

Χαρά από τή λύπη (στ. 5)

• Ο σκοπός του Παύλου δέν είναι ή λύπη. Είναι ή χαρά. Ἄλλ' αὐτή ή χαρά ξεπηδά, τίς περισσότερες φορές, από τή γεώτρηση τής λύπης.

Ἡ λύπη γιά τίν πῶσι του ἄλλου φανερώνει ἀγάπη. Καί τί ἄλλο μπορεί νά προκαλέση περισσότερη χαρά από τή λύπη τής ἀγάπης, ἀπό τίν ὀδύνη του Σταυροῦ;

Ἡ λύπη γιά τίν προσωπική πῶσι φανερώνει μετάνοια. Καί τί ἄλλο μπορεί νά προκαλέση μεγαλύτερη χαρά ἀπό τή λύπη τής μετανοίας;

Οἱ δύο εὐλογημένες λύπες συμπλέκονται στήν περίπτωση του Παύλου καί τῶν Κορινθίων. Γράφει: *«Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμέ λελύπηκεν, ἀλλά ἀπό μέρους, ἵνα μή ἐπιβάρῶ πάντας ὑμᾶς»* (στ. 5). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική: *«Ἄν κάποιος προσέξνησε λύπη, δέν λύπησε μόνο ἐμένα, ἀλλά σέ κάποιο βαθμό (γιά νά μήν εἶμαι ὑπερβολικός) ὅλους σας»*.

• Σάν νά τούς λέει: Δέν εἶστε ξένοι. Εἶστε μέλη του αὐτοῦ σώματος. Δέν λυπήθηκα μόνο ἐγώ, ἀπό αὐτόν πού μέ λύπησε. Λυπηθήκατε καί σεις. Πῶς μπορεί νά μή λυπᾶστε γιά τίν ἐκτροπή ἑνός ἀδελφοῦ; Πῶς μπορεί νά λυπᾶμαι ἐγώ καί νά μή λυπᾶσθε καί σεις; Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Βούλεται αὐτούς καί ταύτη ἐπισπάσασθαι, τῷ δεῖξαι ὅτι πλέον πάντων αὐτούς φιλεῖ, καί ὡς περί ἐξαιρέτους μαθητᾶς διάκειται»* (Ε.Π.Ε. 19,130). Μετάφρασις: Θέλει καί μ' αὐτό νά τούς προσελκύση, μέ τό νά δείξῃ, ὅτι περισσότερο ἀπό ὅλους αὐτούς ἀγαπᾶ, καί ὅτι οἱ διαθέσεις του πρὸς αὐτούς εἶναι σάν πρὸς ἐξαιρετικούς μαθητῆς.

• Ἡ λύπη στους ἀδελφούς ἐν προκειμένῳ ἦταν καρπός τής ἀγάπης. Ἄλλὰ καί καρπός τής πίστεως, ἀφοῦ δέν ἤθελε νά δυσφημηται τό ὄνομα του Θεοῦ ἐξ αἰτίας ἑνός σκανδάλου.

• Ὑπῆρχε καί ἄλλη ἀφορμή λύπης. Μέ τίν Ἐπιστολή του Παύλου (τίν πρώτη) συνειδητοποίησαν μερικοί τό βᾶρος τους, τίν εὐθύνη τους, γιά τή συγκεκριμένη περίπτωση. Ἔδειξαν, ἀπό ἀδιαφορία καί ἀπάθεια, μέχρι συννεοχή καί ἀσέβεια στό νόμο του Χριστοῦ. Αὐτό ὑπονοεῖται μέ τό *«ἵνα μή ἐπιβάρῶ»* (στ. 5).

Ἄλλὰ γιά τούς περισσότερους ἡ ἀδιαντροπία του σκανδάλου προκάλεσε ὀργή καί πόνο. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Συνωργίσθητέ μοι καί συνηνακτίσατε ἐπί τῷ πεπορνευκότη»* (Ε.Π.Ε. 19,132). Μετάφρασις: Καί σεις μαζί

μου ὀργισθήκατε καί ἀνανακτίσατε γιά ἐκείνον, πού διέπραξε τίν πορνεία.

• Ἡ ἀγάπη ποτέ δέν εἶναι ἀτομική. Εἶναι ἀγάπη γιά τό Χριστό καί μέ τό Χριστό. Εἶναι ἀγάπη ἐκκλησιαστική. Ἀγαπᾶμε τόν ἄλλον, γιατί εἶναι μέλος του σώματος του Χριστοῦ, γιατί τόν προσέλαβε κι αὐτόν ὁ Χριστός. Ἄλλ' ὅταν ἀγαπᾶμε τά ἄτομα καί δέν ἀγαπᾶμε τίν Ἐκκλησία, τό Νόμο του Χριστοῦ, τίν ἠθική του Εὐαγγελίου, τίν ἀλήθεια τής πίστεως, τότε ἔχουμε ψεύτικη, εἰδωλική, ἀμαρτωλή ἀγάπη.

Ὁ πνευματικός πατέρας ἐπιβάλλει, ὅταν πρέπη, ἀρμόζουσα πνευματική ποινή, ἀλλά καί συμπονεῖ τό παιδί του, τόν ἀδελφό του, φανερώνοντας, πῶς πρόθεσίς του εἶναι ἡ ἀγάπη.

• Ἀγάπη στό πρόσωπο, ἀλλά ἀγάπη καί στό νόμο του Χριστοῦ. Ἀγάπη στόν ἐκτραπένητα, ἀλλά καί ἀγάπη στό σύνολο τής Ἐκκλησίας, πού δέν πρέπει νά μολυνθῇ, μέ τίν ἀνοχή ἢ καί τή θεομοθέτησι μιᾶς ἀμαρτωλῆς πράξεως.

Δ. Γ. Α.

Κατασκήνωση 2010

Ἁγίου Στεφάνου
Περαχώρας Λουτρακίου

Ἁγόρια Δημοτικοῦ
25 Ἰουνίου-4 Ἰουλίου

Ἁγόρια Γυμνασίου-Λυκείου
5-18 Ἰουλίου

Κορίτσια
19 Ἰουλίου - 2 Αὐγούστου

Πληροφορίες στά τηλέφωνα:
2103212713, 2103212107.
2109765440

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Πίστις, ἀγάπη, ὑπομονή

Η υγιαινούσα διδασκαλία είναι ἡ βάση για μιὰ ἀγία ζωή. Παραγγέλλει ὁ ἀπ. Παῦλος νάσαι οἱ σοβαροὶ χριστιανοὶ «υγιαινόντες τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ» (Τίτ. β' 2). Τό υγιές ἐκφράζεται ἐδῶ μέ τίς τρεῖς βασικές ἀρετές: Τήν πίστι, τήν ἀγάπη, τήν ὑπομονή. Ἡ ἀληθινή πίστις γεννᾷ τήν ἀνυπόκριτη ἀγάπη. Ἡ πίστις δέ καί ἡ ἀγάπη γεννοῦν τήν ὑπομονή τῆς ἐλπίδας.

• Ἡ πίστις δέν εἶναι κάτι τό ἀκαθόριστο καί γενικόλογο. Εἶναι τό σπουδαῖο ἔργο, πού ἐνεργεῖ ὁ Θεός στόν ταπεινό ἀνθρώπο καί πού ὁ ἀνθρώπος συνεργεῖ μέ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στόν ἀληθινό Θεό. Εἶναι ἡ πίστις ὡς παραδοχή τοῦ σχεδίου τῆς θείας οἰκονομίας.

• Ἡ ἀγάπη δέν εἶναι κάποιο ρομαντικό αἶσθημα ἢ συναίσθημα. Εἶναι ὁ κόπος τῆς καρδιάς. Εἶναι ἡ ἀντιπροσφορά τοῦ ἀνθρώπου στήν ἀνεκδιήγητη δωρεά

τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τό μοῖρασμα τοῦ ἐγῶ στό κοινωνικό σύνολο.

• Ἡ ὑπομονή δέν εἶναι μιὰ στείρα ἀποδοχή τῶν θλίψεων τῆς ζωῆς. Εἶναι ὁ ἀγώνας πάνω στίς ἀντίξοες συνθήκες, πού θεριεύει ἀπ' τή βέβαιη ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς καί βασιλείας.

Τίς τρεῖς ἀρετές ἀναφέρει καί σ' ἄλλη ἐπιστολή ὁ Παῦλος: «Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ, ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καί τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καί τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καί πατρός» (Α' Θεσ. α' 2-3).

• Ἡ πίστις ἀναφέρεται καί στό παρελθόν, σ' ὅσα Ἐκεῖνος εὐδόκησε νά μᾶς ἀποκαλύψῃ.

• Ἡ ἀγάπη ἀναφέρεται στή ζωή τοῦ παρόντος, σ' ὅσα καλεῖται νά πράξῃ ὁ ἀνθρώπος σήμερα, ὅσο ἀκόμα ἡ καρδιά του χτυπάει.

• Ἡ ὑπομονή πρέπει νά νοηθῇ καί ἐσχατολογικά, πάντοτε σάν βάσι τῆς μεγάλης ἐλπίδας. «Ἡ ὑπομονή δοκιμὴν κατεργάζεται, ἡ δέ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δέ ἐλπίς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχεται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν» (Ρωμ. ε' 4).

Τό ἀμπέλι καί οἱ ἀμπελοφάγοι

Ἄέται ὁ ἐπίσκοπος στή Λειτουργία διά «τὴν Ἀμπελον», πού τοῦ ἐμπιστεύτηκε ὁ Θεός. Πρόκειται γιά τήν ἐπισκοπή, πού ὀφείλει νά «προσέχη», κατά τήν προτροπή τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Πράξ. κ' 29). Ἄν εἶναι θανάσιμη ἡ ἀμέλεια γιά τ' ἀμπέλι τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἐγκληματική ἡ προδοσία του.

Γιά τό ἀμπέλι τῆς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος κανονικός ἐπίσκο-

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἑπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἀγγελ. Μπότζιου

Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ἑπεύθυνος Τυπογραφείου:

Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννίνων 6 - Μοσχᾶτο

Ἑτησία συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδά καί Αὐστραλίας: δολλάρια 30.

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

πος ήταν και είναι ο Μητροπολίτης **Νικόδημος (Κατζιρούλης)**, «άνηρ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου και σοφίας».

Μά στ' ἀμπέλι τοῦ Θεοῦ μπήκαν ἄλλοι «ποιμένες», κατὰ τό προφητικό: «Ποιμένες πολλοί διέφθειραν τόν ἀμπελώνά μου» (Ἱερ. ιβ' 14). Οἱ πρῶτοι μπήκαν δικτατορικά, μέ συνοδεία δύο διαταγές τῆς **δικτατορίας** τοῦ Ἰωαννίδη (Ἰούλ. 1974).

• Ἡ Μητρόπολις Ἀττικῆς τριχοτομήθηκε. Μπήκαν οἱ πρῶτοι **ἀμπελοφάγοι**, γνωστοί ὡς «μοιχεπιβάτες». Ὁ ἕνας ἀποσύρθηκε λόγῳ ἡλικίας. Ὁ ἄλλος ζῆ. Κι ὁ τρίτος πέθανε καί στή θέσι του ἄλλος ἀμπελοφάγος μπήκε. Ἐμεινε στήν Κηφισιά, μέχρι πού μπήκε στή... φυλακή!

• Ἡ ἐκκλησιαστική διοίκησης ὄχι μόνο δέν ἐπέτρεψε στόν κανονικό ποιμένα ν' ἀναλάβη τήν καλλιέργεια τοῦ ἀμπελώνου του, ἀλλά καί τόν τιμώρησε, ἐπειδή ἐπέμεινε νά μή προδίδη τήν εὐθύνη του!

Ἄντί γιά δικαίωσι, τοῦ πρόσφερε ἀλυσόδεμα, τό **«ἐπιτίμιον ἀκοινωνησίας»!** Ἐξακολουθεῖς, Νικόδημε, νά διαμαρτυρεσαι γιά ὄσους «εἰσήλθον ἀλλαχόθεν»; Πάρε μιά ἀκοινωνησία, γιά νά μάθης!

• Στό μεταξύ τό ἀμπέλι διαμερίστηκε κι ἄλλο. Τέσσερα τό μερίδια (Μητροπόλεις: **Μεγάρων - Μεσογαίας - Κηφισίας - Ἰλίου**). Ἡ τελευταία Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας (10 Μαΐου) ἀγνόησε καί Πάλι τόν κανονικό Μητροπολίτη Νικόδημο.

• Κατὰ τή χειροτονία τοῦ ὁ **Ἰλίου**, καίτοι ξέρει, ὅτι **ἡλίου φαεινότερον** λάμπει τό δίκαιο τοῦ ποιμένα, τοῦ Νικοδήμου, θέλησε νά... συμβουλευθῆ τόν σεβάσιμο γέροντα, νά μεριάση νόμους καί κανόνες, γιά νά περάσῃ προφανῶς ἀνενόχλητος ἀπ' τή συνείδησί του ὁ ἴδιος!

Πάτερ Ἀθηνάγορα, προτιμότερο ἦταν νά σιωποῦσες. Πῆρες τόν πρῶτο βαθμό τῆς ἱερωσύνης ἀπ' τὰ τίμα χέρια του. Ἐπρεπε νά τόν σεβαστῆς. Τί τήν ἤθελες ἐκείνη τήν ἀποστροφή γιά τόν Νικόδημο στό χειροτονητήριο λόγο σου; «*Ἄσε μας νά σοῦ ἀφαιρέσουμε ἀπό τό κεφάλι τόν ἀκάνθινον στέφανον πού σοῦ φορέσαμε, καί νά σοῦ σφουγγίσουμε ἀπό τὰ μάτια*

σου τὰ δάκρυα πού σοῦ προκαλέσαμε τόσα χρόνια».

Καί τήν ὥρα ἀκριβῶς, πού ἔλεγεσ ἀυτά τὰ ὠραία λόγια, τοῦ ἔβαζες πύο βαθιά **τ' ἀγκάθινον στεφάνι**, ἀφοῦ τοῦ ἔπαιρνες (ὄλως ἀντικανονικά) ἕνα κομμάτι ἀπ' τό πνευματικό του ἀμπέλι. Πῶς νά μή θυμηθοῦμε ἐκεῖνο τό **«ἐκίνησε περηνισμόν»;**

• Καί σύ, καλέ ἐπίσκοπε **πάτερ Νικόλαε (Χατζηνικολάου)**, καλό εἶναι νά μή ἐπαναλάβης τό: «*Εγώ εἶμαι ἔτοιμος νά παραιτηθῶ ὑπέρ τοῦ Νικοδήμου, ἄν τό ζητήσῃ ὁ ἴδιος*». Δέν ζητιανεύει ὁ πατέρας τὰ παιδιά του. Εἶναι δικά του. Ἐσύ βρέθηκες ἀντικανονικά στήν ἐπισκοπή του, ἀδικώντας τό ἴθος καί τήν ἀξία σου.

• Ἡ Ἱεραρχία (12 Μαΐου) ἀποφάσισε **νά ἄρη** τό λεγόμενο **«ἐπιτίμιον ἀκοινωνησίας»** ἀπ' τόν ἐπίσκοπο Νικόδημο, **ὑπό τόν ὄρο** ὅμως, ὅτι θ' ἀναγνωρίσῃ τὰ τετελεσμένα! Σάν νά τοῦ λένε: Γιά νά σέ λύσουμε, πρέπει νά χειροκροτήσῃς ὅσα παράνομα καί ἀντικανονικά ἔγιναν εἰς βάρος σου!

Οὔτε ἴχνος, λοιπόν, σεβασμοῦ σ' ἕνα σεμνό ἐπίσκοπο, πού σαράντα χρόνια τώρα ψεγάδι δέν τοῦ βρισκουν, γι' αὐτό καί κρίνεται συνεχῶς **ἀναπολόγητος;**

Σεβασμώτατε ἄγιε Ἀττικῆς, πατέρα Νικόδημε, τό **«ἔτι καί ἔτι»** εἶναι καί γιά τούς ρυπαρούς καί γιά τούς ἁγίους (Ἀποκ. κβ' 11).

Υπόδειγμα ἢ πρόκλησις;

✠ Χριστός περπατᾶ καί σήμερα μέ τὰ δικά μας πόδια. Ἐνεργεῖ καί σήμερα μέ τὰ δικά μας χέρια. Τά **χέρια** Του πάντοτε προσφέρουν, ποτέ δέν εἰσπράττουν. Πολύ περισσότερο δέν ἀρπάζουν, δέν κλέβουν. Στήν οικονομική κρίσι τῶν ἡμερῶν μας τί θά ἐπρατταν τὰ χέρια τοῦ Χριστοῦ; Θά εἰσέπρατταν **«τυχερά»;** Πῶς θά ἦταν ἡ ζωή καί ἡ ἐμφάνισις Του; Μεγαλοπρεπῆς καί χρυσοποικιλτος;

Στά δύο ἐρωτήματα ἀπαντοῦν δύο κείμενα τῶν ἡμερῶν μας.

• Τό ἕνα εἶναι μιά ἐγκύκλιος τοῦ σεμνοῦ καί ταπεινοῦ **Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης π. Εἰρηναίου** πρὸς τούς ἐφημερίους

της περιφέρειας του. Διαπιστώνοντας τή σημερινή πραγματικότητα, λέει:

«Είναι αδιανόητο εις τας κρισίμους ημέρας ταύτας νά σκανδαλίζωμεν τόν λαόν μας, ό όποιος δυσκολεύεται καί άγωνιά. Άνεφέρθη παράπονον άπλου άνθρώπου μας, πού διαμαρτύρεται διότι ιερεύς, ό όποιος έτέλεσε τήν βάπτισιν τού τέκνου του, άπήτησε τό ποσόν τών 150 ευρώ. Δυστυχώς παρόμοια παράπονα ακούονται κατά καιρούς πολλά».

Υπογραμμίζει ώς πρός τά μυστήρια:

«Τά μυστήρια τής Έκκλησίας μας δέν είναι δυνατόν νά έμπορευματοποιούνται. Δέν είναι δυνατόν νά μετατρεπώμεθα εις “έπαγγελματίας”, καί δή υπό τας σημερινάς συνθήκας».

Καί τέλος παραγγέλλει:

«Έντέλλεσθε, όπως έπ’ ουδενί λόγω άπαιτήτε οιοδήποτε χρηματικόν ποσόν διά τήν τέλεσιν οίασδήποτε ιεροπραξίας».

• Κι άν ακόμα ένας κληρικός έχη οικονομική ανάγκη, έπ’ ουδενί λόγω μπορεί νά τήν ικανοποιή «σιμωνιακά», πουλώντας τή χάρι τού Θεού! Τό ύστέρημα του θά συμπληρωθή άπ’ τό περίσσευμα τής αγάπης τού Θεού.

• Πολύ περισσότερο δέν έπιτρέπεται νά εισπράττη «τυχερά» άγαμος κληρικός, ιερομόναχος ή έπίσκοπος. Νά πάψουν μερικοί Μητροπολίτες καί Έπίσκοποι τού λεκανοπεδίου Άττικής νά συμβάλλωνται μέ τά Γραφεία Κηδεϊών. Καί οί πιστοί άς κατανοήσουν, ότι καθόλου δέν προσθέτει χάρι ή παρουσία έγκολπιοφόρου στήν κηδεία ή τό μνημό-

συνο ή τό γάμο. Άρκεί ή εύλογία τού άπλου «παπά».

• Τό δεύτερο κείμενο είναι τού δημοσιογράφου κ. Νικ. Παπαχρήστου στήν «Καθημερινή» (8 Μαΐου) για τά έγκόλπια, τούς έπιστήθιους σταυρούς, τίς ποιμαντορικές ράβδους, τά δεσποτικά μπαστούνια, τίς άρχιερατικές μίτρες.

Μητροπολίτης φέρεται στό δημοσίευμα νά λέη: «Εγώ δέν έχω αγοράσει ούτε ένα έγκόλπιο. Όσα έχω είναι δώρα. Πάντως τέτοιες έποχές τό τελευταίο πού θέλουμε είναι νά σκανδαλίσουμε τόν κόσμο. Μπορούμε νά ζήσουμε καί χωρίς αυτά».

• Τί θά πη δώρα; Κοϋφος σέ κοϋφο κάνει κοϋφα δώρα!

Τό πιο άπλό καί συγκλονιστικό έρωτημα: **Θά δεχόταν ό Χριστός ώς δώρο ένα έγκόλπιο ή μιá άρχιερατική μίτρα;**

Μακάριοι όσοι έχουν τόν Ίησού Χριστό «έγκόλπιον», μέσα στους κόλπους τους, μέσα στήν καρδιά τους!

Καϋσις καί έλευθερία!

Κερασμός στήν έλευθερία τού ανθρώπου, έστω κι άν ό ίδιος έχει προσφέρει τήν έλευθερία του στήν έξάρτησι τής **αθείας!** Ήταν άναμενόμενο, ότι μετά τό λεγόμενο «πολιτικό γάμο» καί τήν «πολιτική κηδεία» θά έρχόταν ή σειρά για τήν **άποτέφρωσι** (καϋσι) τών νεκρών.

Ήδη μέ κοινή ύπουργική άπόφασιν τών ύπουργείων Περιβάλλοντος, Έσωτερικών καί Υγείας δημιουργείται τό πρώτο «Κέντρο άποτέφρωσης τών νεκρών».

Στό σκεπτικό τής άποφάσεως αναφέρονται:

- Τό Έλληνικό Σύνταγμα.
- Η Διεθνής Σύμβασις για τήν προάσπισιν τών δικαιωμάτων τού ανθρώπου.
- Τό Διεθνές Σύμφωνο για τά άτομικά δικαιώματα.

Για τήν Έκκλησία καί τούς πιστούς ισχύουν οί έξής άρχές:

- Τό **σώμα** τού ανθρώπου είναι **ιερό**. Δέν έπιτρέπεται οιαδήποτε κακοποιή-

Η συνδρομή τού περιοδικού

■ 10 Ευρώ (€) τό χρόνο. • Στό λογαριασμό: **0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.**

• Ταχυδρομικά στη διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», Χριστοκοπίδου 12, 10554, Άθήνα. • Στό Γραφείο Χριστοκοπίδου 12 (Μοναστηράκι) ή στό Βιβλιοπ. «**Βαπτιστής**», Έθν. Αντιστάσεως 103 (Άγιο Δημήτριο).

■ Τού έξωτερικού τό έμβασιμά στό όνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό). **2103212713** καί **2109765440.**

σίς του, είτε όταν βρίσκεται στην άγκαλιά του ήλιου, είτε όταν θά βρεθῆ στην άγκαλιά του θανάτου. Φθείρεται, δέν τό φθείρουμε. Πεθαίνει, δέν τό θανατώνουμε. Θάπτεται σεμνοπρεπῶς, δέν τό καίμε βάρβαρα.

- Ἡ **παράδοσις** θέλει ταφή κεκοιμημένου ἀδελφοῦ, ὄχι βάνασο κάψιμο νεκροῦ ἀθέου.

- Ὅσοι ἐκφράζουν τήν ἐπιθυμία νά καῖ τό νεκρό σώμα τους, γίνονται σεβαστοί ὡς πρός τήν ἐπιθυμία τους, ὄχι ὁμῶς δεκτοί ὡς **μέλη τῆς Ἐκκλησίας**. Ἄλλωστε ὅσοι μέχρι σήμερα ἔχουν ζητήσει καῦσι, ἔχουν δηλώσει ὅτι εἶναι **ἄθεοι**, ὅπως ὁ προσφάτως ἀποθανών δημοσιογράφος Ἀντών. Καρκαγιάννης.

- Ἄς σεβαστοῦν οἱ **συγγενεῖς** τους τήν ἀθεΐα καί τήν ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσα ἐπιθυμία τους γιά ἀποτέφρωσι τοῦ νεκροῦ σώματός τους. Κι ἄς μή πιέζουν τήν Ἐκκλησία νά τελέσῃ **ἐκκλησιαστική ἀκολληθία** (κηδεΐα ἢ μνημόσυνο).

Ἄλλωστε οἱ πιστοί συγγενεῖς ἔχουν δυνατότητα νά μνημονεύουν στίς κατ' ἴδιαν προσεχές καί τά ὀνόματα ἀποτεφρωθέντων. Γιά ὅλους προσευχόμαστε. Δέν τελοῦμε ὁμῶς γιά ὅλους ἐκκλησιαστικές ἀκολουθίες, εἰ μή μόνο γιά ὄσους ἐν ἐλευθερίᾳ ὁμολογοῦν πίστι, καί μάλιστα στήν **ἀνάστασι τῶν νεκρῶν**.

- Τό θέμα τῆς ταφῆς ἢ τῆς καύσεως δέν... ἐπηρεάζει, φυσικά, τήν ἀνάστασι, πού ὅλους θά τοὺς βρῆ, ὅπως κι ἂν εἶναι, εἴτε ὡς **ὄσα** εἴτε ὡς **σκόνη**, καί ὅλους θά τοὺς εἰρίρη.

Τό πρόβλημα εἶναι, ποιά ἀνάστασι θά ζήσῃ καθένας στήν ἀπειρη αἰωνιότητα, «*τήν ἀνάστασιν τῆς ζωῆς*» ἢ «*τήν ἀνάστασιν τῆς κρίσεως*» (Ἰωάν. ε' 29);

Ἡ ρίζα τῆς κρίσεως

Ἰκονομική ὠνομάστηκε ἡ κρίσις. Θεωρεῖται παγκόσμια, ἀλλά μαστίζει κυρίως τόν τόπο μας. Ἔχουν ζαλιστῆ οἱ Ἕλληνες. Προσπαθοῦν νά καταλάβουν, τί σημαίνουν ἐξωτερικά καί ἐσωτερικά

δάνεια, χρεωλύσια, ἐπιτόκια, «κομισιόν», εὐροζώνη, Δ.Ν.Τ. κ.τ.τ. Ἰλιγγιοῦν μπροστά στήν ἰδέα, ὅτι γιά νά ζήσουμε πρέπει νά μᾶς δανείσουν ἀπ' ἑξῶ. Καί γιά νά μᾶς δανείσουν, πρέπει νά δώσουμε δείγματα νοικοκυρέματος τῶν οικονομικῶν. Καί γιά νά δώσουμε αὐτά τά δείγματα, πρέπει νά μειωθοῦν μισθοί καί συντάξεις. Καί γιά νάχομε μειώσεις, πρέπει νά μάθουμε νά ζοῦμε μέ λιγώτερα.

Τό σπουδαιότερο: Ὁ φεινός **δανεισμός** θά γίνῃ πολλαπλάσιος στά ἐπόμενα χρόνια.

Μέ λίγα λόγια, ἡ **μαύρη τρύπα** δέν θά κλείσῃ, ἀφοῦ, ὅπως φαίνεται, δέν ἔχει «*πάτο*»! Καί τῆ μαύρη τρύπα τήν βαθαίνει τό λεγόμενο **μαύρο χρήμα**.

Ἄρχισαν νά βγαίνουν στό φῶς μερικοί ἀπ' τοὺς μακρυχέρηδες, ἀπ' τοὺς φοροφυγάδες, ἀπ' τοὺς κομπιναδόρους.

- Κάποιος τραγουδιστής, πού χρωστάει 5.5 ἑκατομμύρια εὐρώ στήν ἐφορία, μέ σύζυγο μέλος τῆς κυβερνήσεως.

- Κάτι ἄλλοι καλλιτέχνες, πού εἰσπράττουν ἕνα ἑκατομμύριο εὐρώ τό χρόνο καί δέν δηλώνουν τίποτε!

- Κάτι μεγαλογιατροί, πού ἦδη βρέθηκαν νάχουν περικοπιά πολλαπλάσιας ἀξίας ἀπό τά εἰσοδήματα πού δηλώνουν!

- Κάτι σκάνδαλα, πού ὀδεύουν γιά... παραγραφή!

- Κάτι ὑπέρογκοι μισθοί. Κάτι κρατικοδίαιτοι, πού οὔτε τό «*παρών*» δίνουν!

Ἡ ρίζα πάντως ὄλων τῶν κακῶν εἶναι ἡ **πλεονεξία** (Α' Τιμ. στ' 10).

Τό πρόβλημα εἶναι **ἠθικό** καί **πνευματικό**. Ἄν τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ γινόταν τό **Σύνταγμα** τῆς ζωῆς μας, τρεῖς ἀρχές ἐν προκειμένῳ θά ἐπικρατοῦσαν:

- Ἄρκουμαστε στά **ἀναγκαῖα** (στά ὄντως ἀναγκαῖα) (Α' Τιμ. στ' 8).

- Καλύτερα εἶναι νά δίνουμε, παρά νά παίρνομε, νά **προσφέρουμε**, παρά νά κερδίζομε (Πράξ. κ' 35).

- Ὅλοι εἴμαστε ἀδελφοί. Ὅλα **κοινά** (Πράξ. β' 44. δ' 32).

Μύθος τά «*καθ' ἡμᾶς*»; Ἐ, τότε, ζήστε τήν τραγωδία τοῦ ἀπύθμενου χάους!